

Týždeň od 3. do 9. mája

MODLITEBNÍ BOJOVNÍCI

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

Dan 2,20–23; Dan 6,10.11; Sk 20,36; 1Moj 5,22–24; 2Moj 33,15–23; 2Moj 32,31.32

ÚVODNÝ TEXT

‘Milujem Hospodina, lebo počul môj úpenlivý hlas, ‘lebo naklonil ku mne svoje ucho, keď som k nemu volal. (Ž 116,1.2)

Predstavme si, že by sme sa len veľmi zriedka rozprávali so svojim životným partnerom alebo s najlepším priateľom. Veľmi skoro by sa vzťah oslabil a nastali by problémy. Veľmi podobné je to aj s modlitbou, ktorá je nevyhnutnou súčasťou blízkeho vzťahu s Bohom. Ide o kľúčový návyk, ktorý potrebujeme posilňovať a zvelaďovať. Ak sa nebudeme pravidelne a vytrvalo modliť, skôr či neskôr sa od Boha vzdialime.

V Písme nachádzame príbehy mnohých ľudí, ktorí sa modlili rôznymi spôsobmi. Prostredníctvom biblického textu môžeme nahliadnuť do ich životov a skúmať, ako prežívali svoje spoločenstvo s Bohom a aký s Ním mali vzťah. Ich modlitby môžu byť pre nás inšpiráciou. A napokon, môžeme sledovať, ako tieto modlitby zmenili životy iných. Je to tak: náš modlitebný život ovplyvňuje nielen nás, ale aj ostatných.

Venujme sa teda téme modlitby, pretože je rovnako dôležitá ako samotné štúdium Biblie. Tejto téme sa budeme venovať dva týždne. Tento týždeň budeme študovať niektoré biblické postavy, ktorých skúsenosť poukazuje na dôležitosť modlitby pre silný vzťah s Bohom. Poučme sa z ich príkladov.

OSNOVA LEKCIE

Táto lekcia je prvá z dvoch, v ktorých sa budeme venovať dôležitosti modlitby pre budovanie a rozvíjanie nášho vzťahu s Bohom. Na príkladoch Daniela, Henocha a Mojžiša uvidíme, ako vyzerá takáto komunikácia s Bohom v rôznych životných situáciách.

- Dan 6: Daniel – modlitba napriek hrozbe smrti (nedeľa + pondelok)
- 1Moj 5,22–24: Henoch – každodenný život v Božej blízkosti (utorok)
- 2. Mojžišova 32–33: Mojžiš – jeho modlitby za seba aj za chybný ľud (streda + štvrtok)

VERNÝ DANIEL

²⁰[Daniel] hovoril: „Nech je požehnané Božie meno od vekov až naveky, lebo jeho je múdrosť aj sila. ²¹On mení obdobia a časy, zosadzuje a ustanovuje kráľov, dáva múdrosť múdrym a poznanie tým, čo chápú, ²²on odhaľuje hlboké a skryté veci, vie, čo je v tme, a svetlo s ním prebýva. ²³Tebe, Bože mojich otcov, vzdávam vďaku a chválu, že si mi dal múdrosť a odvahu, a teraz si mi dal spoznať to, o čo sme ťa prosili, lebo si nám vysvetlil kráľovu otázku.“ (Dan 2,20–23)

¹¹Keď sa Daniel dozvedel, že písomný rozkaz je podpísaný, išiel do svojho domu. Okná hornej izby smerujúce k Jeruzalemu boli otvorené. Trikrát denne si tam klákol na kolená, modlil sa a vzdával vďaky pred svojim Bohom tak, ako to robieval predtým. ¹²Vtedy ta vtrhli tí muži a našli Daniela modliť sa a vyprosovať si priazeň od Boha. (Dan 6,11.12)

Daniel je nepochybne veľkou postavou Písma. Veľmi dobre poznáme príbeh z prvej kapitoly jeho knihy: „Daniel si položil na srdce, že sa nebude poškrňovať pokrmom kráľovým a vínom, z ktorého on pije.“ (Dan 1,8; Roh.) O Danielovi a jeho troch priateľoch sa dozvedáme: „Boh dal týmto štyrom mladíkom schopnosť poznať a pochopiť každé písmo a múdrosť. Danielovi okrem toho dal schopnosť porozumieť každé videnie a každý sen.“ (Dan 1,17) Biblia opisuje Daniela ako múdreho (Dan 1,20; 2,14.21.23.48), pretože v ňom bol Boží Duch (Dan 4,9.18; 5,14; 6,3) a nebo ho veľmi milovalo (Dan 9,23; 10,11). To sú niektoré charakteristiky muža, ktorý mal silné a trvalé spojenie s Bohom. V druhej kapitole knihy Daniel, keď kráľ Nebukadnesar vydal rozsudok smrti proti všetkým mudrcom v Babylone, Daniel prosil o milosrdenstvo u Boha v súvislosti s tajomstvom kráľovho sna (Dan 2,18). Keď Boh zjavil Danielovi kráľov sen, Daniel sa okamžite modlil.

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Prečítaj si Dan 2,19–23. Prečo sa Daniel modlil a čo sa z tejto modlitby môžeme naučiť?

Ako roky plynuli a králi povstávali a padali, Daniel zostával ich radcom. Z Písma sa dozvedáme, že „mal výnimočného ducha a kráľ zamýšľal ustanoviť ho nad celým kráľovstvom“ (Dan 6,4). „Daniel bol dôveryhodný a nedopúšťal sa nijakej nedbanlivosti ani zlého konania.“ (Dan 6,4) Napriek nenávisťnej žiarlivosti a priam diabolským úkladom (Dan 6,5–9) zo strany kráľovských úradníkov a satrapov zostal Daniel vo svojom modlitebnom živote vždy vytrvalý a odvážny.

Prečítaj si Dan 6,10.11. Čo nám tieto verše hovoria o Danielovi?

Keď Daniel čelil ťažkostiam, modlil sa. Hoci bol jeho život v ohrození, modlil sa vytrvalo, pravidelne (trikrát denne, ako mal vo zvyku) a predvídateľne (modlil sa pri otvorenom okne smerom k Jeruzalemu). Jeho modlitba bola fyzickým aktom (klákol si) a sústredila sa na vďakývzdanie a prosbu.

- **Prečo vyznievajú naše výhovorky pri zanedbávaní modlitby (nemám čas, som unavený, som pod príliš veľkým tlakom) chabo a nepresvedčivo?**

APLIKÁCIA

POSTOJ PRI MODLITBE

Keď sa Daniel dozvedel, že písomný rozkaz je podpísaný, išiel do svojho domu. Okná hornej izby smerujúce k Jeruzalemu boli otvorené. Trikrát denne si tam klákol na kolená, modlil sa a vzdával vďaky pred svojím Bohom tak, ako to robieval predtým. (Dan 6,11)

Prosím, pane môj, akože žiješ, pane môj, ja som tá žena, čo tu kedysi stála pri tebe a modliła sa k Hospodinovi. (1Sam 1,26)

Vtedy kráľ Dávid vstúpil, posadil sa pred Hospodinom a hovoril: „Kto som ja, Pán, Hospodin, a čo je môj dom, že si ma doviedol až sem?“ (2Sam 7,18)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Keď sa nám v živote prihodí niečo zlé, väčšinou sa spojíme s blízkym priateľom, aby sme sa s ním o tom porozprávali. Podobne je to aj pri dobrých správach – chceme sa o ne s niekým blízkym podeliť. Prečo by sme sa v takýchto situáciách nemali obrátiť aj na Boha? „Modlitba je otvorením srdca Bohu ako priateľovi.“ (SC 93; CK 62)

Modlitba nás udržia v spojení s Bohom. A nielen to! Tým, že sa obraciame k Bohu, ukazujeme diablu, komu naozaj patríme. Keď si ráno klákneme k modlitbe, je to priam hmatateľné, viditeľné vyhlásenie, ktorým mocnostiam temna dávame nájavo, že si dnes vyberáme Boha. A navyše, keď sa modlíme, Boh nám posíla anjelov a my sme posilnení a chránení pred nepriateľom z temnoty (Žalm 91).

Fyzický akt pokľaknutia je vyjadrením pokornej odovzdanosti. V určitom zmysle je takýto postoj pri modlitbe úplne odlišný od modlitby v sede alebo keď ležíme na posteli, hoci modliť sa, samozrejme, môžeme v akejkoľvek polohe. Keď však klačime pred Bohom, naše srdce sa odovzdáva ľahšie, pretože naše telo a naše slová vyhlasujú, že On je zvrchovaný vládca nášho života a že my sme len Jeho stvorené deti.

Prečítaj si nasledujúce biblické pasáže a zamysli sa nad skúsenosťou tých, čo pri modlitbe klačali: Dan 6,10; Luk 22,41; Sk 7,60; Sk 9,40; Sk 20,36.

Aj modlitba v stojí bola v biblických časoch bežná (2Kron 20,5.6.13; 1Sam 1,26; Jób 30,20; Luk 18,11). Biblia tiež uvádza príklady ľudí, ktorí pri modlitbe sedeli (2Sam 7,18; 2Kráľ 4,38). Iní sa pred Bohom poklonili tvárou k zemi – hoci táto poloha sa menej často spájala s modlitbou, skôr s podriadením sa niekomu vo vyššom postavení (1Kráľ 1,47; Mar 14,35).

Aká je tvoja obvyklá poloha pri modlitbe? Biblia od nás nevyžaduje, aby sme sa modlili v nejakej konkrétnej polohe. Prostredníctvom svojho postoja pri modlitbe však môžeme vyjadriť našu úctu, naše vnútorné pocity a našu túžbu odovzdať sa Bohu. Niektorí ľudia si (napríklad zo zdravotných dôvodov) nemôžu kláknúť, takže v konečnom dôsledku záleží predovšetkým od stavu nášho srdca. Ak sa ti dá kláknúť, ale zvyčajne sa modlíš v inom postoji, skús si nabuďce pri modlitbe kláknúť a potom zvaž, či a ako to ovplyvnilo tvoj čas strávený s Bohom.

APLIKÁCIA

- Biblia nás vyzýva: „Neprestajne sa modlite.“ (1Tes 5,17) Naznačuje tým oddanosť, pravidelnosť a stálosť (Kol 4,2; gr. *proskartereó*) a trpezlivosť a vytrvalosť napriek nepriazni (Rim 12,12; gr. *hypomenó*). Dnes, či už budeš stáť, sedieť, ležať alebo chodiť, obráť svoje myšlienky k Bohu a rozprávaj sa s Ním ako so svojím Priateľom. Začni hneď teraz.

„HENOCH CHODIL S BOHOM“

²²Po Matuzalemovom narodení žil Henoch tristo rokov, chodil s Bohom a narodili sa mu synovia a dcéry. ²³Celý vek Henochovho života bol tristošesťdesiatpäť rokov. ²⁴Henoch chodil s Bohom a nebolo ho, lebo ho Boh vzal. (1Moj 5,22–24)

Pre vieru bol Henoch prenesený, aby neuzrel smrť, a nenašli ho, lebo Boh ho preniesol. Ešte pred prenesením dostal svedectvo, že sa páči Bohu. (Heb 11,5)

Čo sa z úvodných textov (1Moj 5,22–24; Heb 11,5) dozvedáme o Henochovi (Enochovi)?

Biblia sa o Henochovi zmieňuje len na niekoľkých miestach. Dozvedáme sa však, že žil tristošesťdesiat rokov, mal deti a „chodil s Bohom a nebolo ho, lebo ho Boh vzal“ (1Moj 5,24). Aké krásne je, že práve dôsledná oddanosť človeka Bohu charakterizuje jeho život!

Henochov život by sme celkom určite mohli charakterizovať tým, že bol „v modlitbe vytrvalý“ (Rim 12,12). Jeho život bol každodennou skúsenosťou s Bohom a pre svoju vieru bol „prenesený, aby neuzrel smrť“ (Heb 11,5). V čase, keď žil, sa zem stávala čoraz skazenejšou, ale Henoch vytrvalo slúžil Bohu. Jeho život je zrkadlom toho, čo znamená zostávať v Bohu.

„Henoch si počas svojho čínorodého života neochvejne udržiaval spojenie s Bohom. Čím viac ho tiesnilo množstvo naliehavých povinností, tým vytrvalejšie a vrúcnejšie sa modlil. ... Keď pôsobil medzi ľuďmi a pomohol im svojím posolstvom a príkladom, uchýlil sa do samoty, kde túžil po poznaní, ktoré môže dať len Boh. Po obdobiach takého vnútorného spoločenstva Henoch stále viac a viac odzrkadľoval Boží obraz. ... Keď sa po spoločenstve s Bohom vracal medzi ľudí, s bážňou hľadeli na nebeský výraz jeho zjavu aj ľudia neveriaci.“ (PP 86.86; PP /sk/ 58)

Boh od nás nežiada, aby sme žili ako pustovníci alebo mníši, natoľko oddelení od sveta, že by z nás na zemi nebol žiadny úžitok. Podobne ako Henoch, aj my môžeme byť produktívni a vnímať potreby ľudí okolo nás a pomáhať im. Ale iba vďaka chodeniu s Bohom, zostávaniu v ňom a prostredníctvom pevného a trvalého vzťahu môže Boh prostredníctvom nás zrkadliť svoj nádherný charakter.

Môžeme sa modliť kedykoľvek a kdekoľvek. Niet miesta na zemi, kde by nás Boh nevidel alebo nepočul (Ž 139,7–12). On vždy počuje volanie nášho srdca (čítaj Plač 3,55–57). Napriek tomu je dobré modliť sa nahlas, nielen v duchu. Keď sa modlíme len v mysli, naša pozornosť sa môže ľahšie rozptýliť, oslabí sa naša sústredenosť, nedokončíme vetu a niekedy aj zabudneme, čo sme vlastne chceli povedať. Ale keď sa modlíme nahlas (prípadne šepotom), je to pre nás pripomienka, že Boh je skutočný, že počúva a že s Ním máme o čom konkrétne hovoriť.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

■ Kde, kedy alebo ako dnes plánuješ rozprávať sa s Ježišom?

APLIKÁCIA

MOJŽIŠ – ZBOŽNÝ VODCA

¹⁵Mojžiš mu [Hospodinovi] odpovedal: „Ak nepôjdeš s nami, ani nás odtiaľto nevyvážaj! ¹⁶Ako inak poznám, že som spolu s tvojím ľudom získal tvoju priazeň, ak nie podľa toho, že pôjdeš s nami? Tým sa budem spolu s tvojím ľudom líšiť od ostatných národov na zemi.“ ¹⁷Hospodin povedal Mojžišovi: „Aj to, o čo si prosil, urobím, lebo si získal moju priazeň a poznám ťa podľa mena.“ ¹⁸On však povedal: „Ukáž mi svoju slávu!“ ¹⁹Hospodin mu povedal: „Ukážem ti všetku svoju dobrotu a vyslovím pred tebou svoje meno Hospodin. Zmilujem sa, nad kým sa chcem zmilovať, a zľutujem sa, nad kým sa chcem zľutovať.“ (5Moj 33,15–19)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Včera sme si ukázali, že aj napriek malému počtu biblických zmienok o Henochovi vieme o jeho veľmi blízkom vzťahu s Bohom. O Mojžišovom vzťahu s Bohom prináša Písmo rozsiahle svedectvo. Biblia prináša početné správy o Mojžišových rozhovoroch s Hospodinom. Keď s Mojžišom putujeme po jeho ceste naplnenej vzostupmi a pádmi, opakovane zisťujeme, že najdôležitejšou časťou života a tajomstvom úspechu tohto pokorného a zbožného vodcu bola neustála komunikácia a trvalý vzťah s Bohom.

Prečítaj si 2Moj 33,15–23. O čom sa Mojžiš rozpráva s Hospodinom? Ako tento rozhovor prebieha?

Predstav si, aké by to bolo hovoriť s Bohom a jasne počuť Jeho hlas. Je zázrak, že Izraeliti sami nevyhľadávali tento druh spoločenstva s Bohom. Namiesto toho prosili Mojžiša, aby k nim on sám prehováral v Božom mene (2Moj 20,18–21). Boh na túto úlohu Mojžiša pripravil, počnúc ich rozhovorom pri horiacom kríku na tom istom vrchu. Na základe všetkého, čo sa dozvedáme o Mojžišových osobných modlitbách, vidíme, že je takmer neustále v Božej prítomnosti, prosí o vedenie a prihovára sa za ľudí, ktorých vedie.

Mojžiš sa dvakrát prihovára za členov svojej rodiny. Aké situácie sprevádzali jeho príhovor a čo by sa stalo, keby nezasiahol a nepreklenul tak vzniknutú priepasť?

- Áron: 2Moj 32,1–14.31–34; 5Moj 9,20

- Mirjam: 4Moj 12,13

Keď sledujeme, čo sa dialo v súvislosti s jeho sestrou Mirjam, je pozoruhodné, že samotný Mojžiš sa stal obeťou jej žiarlivosti a odsúdeniahodného konania. Lahko sa mohol postaviť bokom a nechať Boha, aby vykonal trest, ktorý si Mirjam a Áron zaslúžili. On im však odpustil a u Hospodina sa prihovoril za uzdravenie svojej sestry. Mojžišovo konanie nám sprostredkúva mocný obraz o Božej odpúšťajúcej milosti voči hriešnikom.

APLIKÁCIA

■ **Prečítaj si Mat 5,44 a Kol 3,13. Na aké konanie nás v týchto veršoch vyzýva Ježiš a Pavol? Prečo je takéto konanie dôležité? Ako ho môžeme aplikovať do svojho života?**

MOJŽIŠOV PRÍHOVOR ZA NÁROD

³¹Mojžiš sa vrátil k Hospodinovi a povedal: „Ach, tento ľud sa dopustil veľkého hriechu, urobil si zlatých bohov. ³²Strpíš ešte ich hriech? Ak nie, tak ma vymaž zo svojej knihy, ktorú píšeš!“ (2Moj 32,31.32)

Čo sa z úvodného textu (2Moj 32,31.32) dozvedáme o Mojžišovi a modlitbe?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Mojžiš sa opakovane odvážne prihovárал za Boží ľud. Obrátil sa k Bohu, keď boli ľudia smädní (2Moj 15,25; 17,2–6), keď boli ľudia hladní (4Moj 11,21.22) a v čírom zúfalstve (4Moj 11,11–15).

Keď si Izraeliti hneď po tom, čo s nimi Hospodin uzavrel zmluvu, postavili zlaté teľa, Mojžiš po takmer štyridsiatich rokoch na túto udalosť spomína nasledovne: „Bál som sa totiž hnevu a rozhorčenia, ktorými Hospodin zahorel proti vám, takže vás chcel vyhubiť. Hospodin ma však i teraz vypočul.“ (5Moj 9,19)

Keď sa vyzvedači vrátili zo zaslúbenej krajiny, Mojžiš Izraelitom pripomína: „Vrhol som sa pred Hospodina a štyridsať dní a štyridsať nocí som ležal pred ním, lebo Hospodin povedal, že vás vyhubí.“ (5Moj 9,25)

Keď bol Lévi oddelený od ostatných kmeňov, aby slúžil v svätyni, Mojžiš spomína: „Ja som však ako predtým zostal na vrchu štyridsať dní a štyridsať nocí a Hospodin ma aj teraz vypočul, lebo Hospodin ťa už nechcel zahubiť.“ (5Moj 10,10). Boh vypočul Mojžišove prosby.

Z Mojžišovho života sa môžeme veľa naučiť, pokiaľ ide o modlitbu a pevného pridržania sa Boha:

- *Mojžiš mal hlbokú lásku k Bohu a jasnú predstavu o Jeho charaktere. Boh sa Mojžišovi opísal v 2Moj 34,6 slovami „Hospodin, Hospodin! Milosrdný, láskavý, zhovievavý, veľmi milostivý a verný Boh!“*
- *Mojžiš bol odvážny a verný, keď sa držal Boha počas vzostupov aj pádov na únavnej ceste do zaslúbenej krajiny. Hoci sa trápil ako my všetci, Mojžiš dôveroval Božej moci, prítomnosti a vedeniu (2Moj 33,13).*
- *Mojžiš pripomenul Bohu Jeho zmluvu (2Moj 32,13), odvolával sa na Božie zaslúbenia dané Jeho ľudu (5Moj 7,8) a pripomínal Božie vedenie v minulosti (5Moj 8,2).*
- *Mojžiš prijímal Božie odpovede na svoje modlitby, či už Hospodin odpovedal áno alebo nie. Byť v blízkom vzťahu s Bohom neznamená, že vždy automaticky dostaneme, čo chceme (5Moj 3,23–29). Napriek tomu by sme sa mali modliť trpezlivo a vytrvalo (Luk 18,1–8).*

- **Kto práve teraz potrebuje tvoje príhovorné modlitby? Predlož tohto človeka Bohu vo svojej modlitbe práve teraz.**

APLIKÁCIA

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V konečnom dôsledku by sme sa mali modliť, pretože Boha veľmi milujeme a jednoducho nemôžeme inak, než aby sme sa s Ním podelili o všetko v našich životoch: o naše radosti a životné „úspechy“, o naše bremená a starosti, o naše prosby a každodenné potreby. „Môžeme zostávať Bohu tak blízko, že v každej nečakanej skúške sa naše myšlienky obrátia k nemu tak prirodzene, ako sa zem obracia k slnku. Oznam Bohu svoje radosti, žiaľ, starosti a obavy. Nebudeš ho tým obťažovať, ani ho neunavíš. Ten, ktorý vie o počte vlasov na tvojej hlave, nie je ľahostajný voči potrebám svojich detí. ... Naše žiaľ, ba už aj zmienka o nich, sa dotýkajú jeho láskavého srdca. Oznam mu všetko, čo ti znepokojuje myseľ. Nič nie je priveľké, aby to neuniesol, veď drží svety, ovláda všetky záležitosti vesmíru. Jeho pozornosti neuniká nijaká maličkosť, ktorá by nás mohla znepokojiť. Žiadna z našich skúseností nie je príliš tmná, aby ju nepoznal a niečo takej spletitej situácie, aby ju nevedel rozuzliť. Nijaká pohroma nestihne ani najmenšie z jeho detí, nijaká úzkosť netiesni dušu, nijaká radosť neobveseľuje, nijaká vrúcna modlitba nevychádza z úst, o čom by náš nebeský Otec nevedel a o čo by sa bezprostredne nezaujímal. ... Vzťah medzi Bohom a konkrétnym človekom je taký osobný a úplný, akoby na svete nebolo nikoho iného, o koho by sa mal starať a za koho by mal dať svojho milovaného Syna.“ (SC 99.100; CK 67.68)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Opísali by ste modlitbu ako niečo krásne a povznášajúce, alebo skôr ako niečo ťažké a zaťažujúce? Prečo je to tak? Kedy sa pre vás modlitba stáva bremenom?
2. V uvedenom citáte z knihy *Cesta ku Kristovi* je niekoľko podnetných posolstiev. Ktorá myšlienka vo vás mimoriadne rezonuje?
3. Tento týždeň sme sa venovali trom biblickým postavám (Daniel, Henoch a Mojžiš). Modlitebný život ktorej z nich je vám najviac blízky?

ZHRNUTIE

Ked' čítame o modlitebných velikánoch Biblie, môže byť ľahké dospieť k záveru, že my sami nemôžeme mať taký blízky vzťah s Bohom alebo byť takí oddaní. Ale môžeme. Tak ako Daniel, aj my môžeme byť neochvejní a verní v každodennej modlitbe aj uprostred nepriateľstva a skúšok. Podobne ako Henoch, aj my sa môžeme rozhodnúť kráčať a hovoriť s Bohom a obrátiť sa na Neho skôr, ako vykonáme dielo, na ktoré nás povolal. A tak ako Mojžiš, aj my môžeme viesť tých, ktorí sú v našom okolí, môžeme sa prihovárať za naše rodiny a za tých, ktorí žijú blízko nás. Potrebujeme len zostať v Bohu, ktorý je nielen všemohúci Stvoriteľ, ale aj náš Vodca a Priateľ.